

SFIDA E UJIT TË NDOTUR

KONFERENCA DHE EKSPOZITA E PËRBASHKËT BALLKANIKE
1-3 nëntor 2017, Prishtinë, Kosovë

SHUKOS
SHUKOS

SHUKALB
SHUKALB
SHUKALB

IMPIANTI PËR TRAJTIMIN E UJËRAVE TË ZEZA NË PRIZREN

Lulzim Paçarizi

KRU" Hidroregjioni Jugor" sh.a

Prishtine, 01-03/11/2017

Përmbajtja

- Zona e shërbimit KRU "Hidroregjioni Jugor" Sh.A
- Gjendja e ujërave të zeza në regjionin e Prizrenit
- Fondi i Projektit të ITUZ në Prizren
- Sfidat gjatë implementimit të projektit
- Skema e procesit të trajtimit të ITUZ-së
- Procesi dhe sfidat e trajtimit të llumit

Zona e shërbimit

KRU “HIDROREGJIONI JUGOR,,

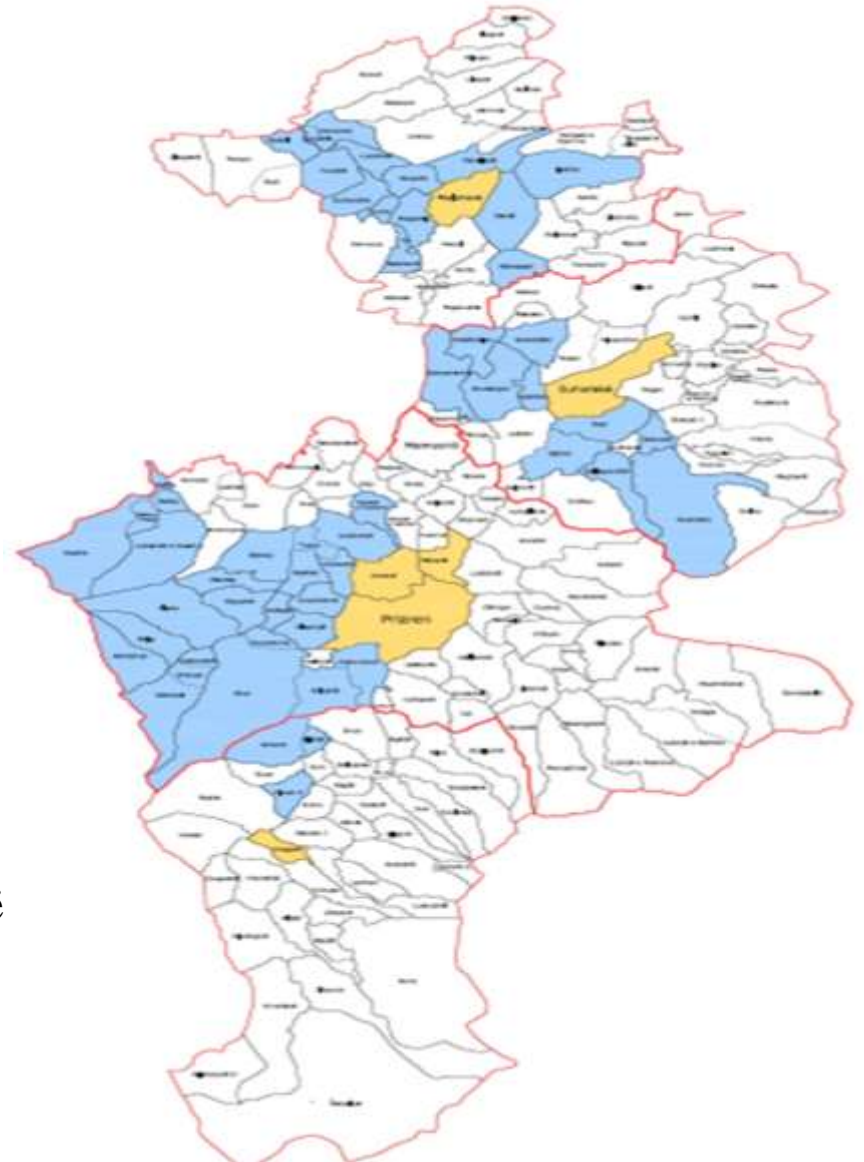
Kompania ofron shërbim
Furnizim me Uje dhe Kanalizime
ne pjesen Jugore te Kosoves nr i
konsumatorve 45043 konsumator me
rreth 250,000 banore dhe
perfshine 4 Komuna:

- Komuna Prizren
- Komuna Suhareke
- Komuna Dragash
- Komuna Malisheve

Në regjionin e Prizrenit gjatesia e sistemit të kanalizimit është $L=270$ km.

Diametri me i madhe eshte $\varnothing 1800$ mm

Materialet Beton, Qeramik, PVC, PE

Gjendja e ujërave të zeza në regjionin e Prizrenit

-Në regjionin e Prizrenit gjendja e sistemit të kanalizimit të ujërave të ndotura dhe ujërave që formohen gjat reshjeve është e kufizuar dhe funksionon me sistem të kombinuar te kanalizimit dhe momentalisht të patrajtuara shkarkohen në ujërat pritëse si në **Lumbardh** dhe në **Drinin e Bardhë**, që rezulton në probleme mjedisore dhe rreziqe sanitare për popullatën.

-Vlen të ceket se kohëve të fundit Projektet e implenetuara sado pak e kanë përmirësuar funksionalitetin e rrjetit të kanalizimit në qytetin e Prizrenit dhe janë ndërtuar me sistem të ndarë të kanalizimit.

Discharge point 8

Discharge point 9

Discharge point 10

New discharge point 17

Sistemi i kombinuar i kanalizimit

Sistemi i ndarë i kanalizimit

FONDI I PROJEKTIT

- Ne kuadër të kësaj, Qeveria e Kosovës ka përfituar një GRANT nga Republika Federale Gjermane përmes Bankës për Zhvillim KfW në drejtim të kostos së projektit “**Largimi i Ujërave të Zeza për qytetin e Prizrenit**” për përmirësimin e shërbimeve sanitare në Prizren.
- Punimet e propozuara në këtë projekt i përkasin përmirësimit të shërbimeve sanitare në Prizren. Ai përbëhet nga dy faza të mëposhtme:
- **Faza 1: Rehabilitimi i rrjetit të kanalizimit ekzistues, BMZ 2010 65 663**
- **Faza 2: Dizajnimi dhe Ndërtimi i Impiantit për Trajtimin e Ujërave të Zeza, BMZ 2012 66 089**

Qeveria Gjermane

12,000,000.00€

Qeveria e Republikës së Kosovës-MMPH

5,000,000.00€

Komuna e Prizrenit

Shpronësimi tokës 1,627,959.00

Të papriturat e Projektit-2.5 milj. €

OBJEKTIVAT E PROJEKTIT

Objektivi i përgjithshëm i projektit “**Largimi I Ujërat e zeza per qytetin e Prizrenit**” është për të përmirësuar gjendjen e kanalizimit dhe për të ndërtuar objekte të përballueshme të trajtimit të ujërave të ndotura, në mënyrë që të arrihet dispozicion ekologjikisht i shëndoshë dhe higjenikisht i sigurtë i ujërave të zeza.

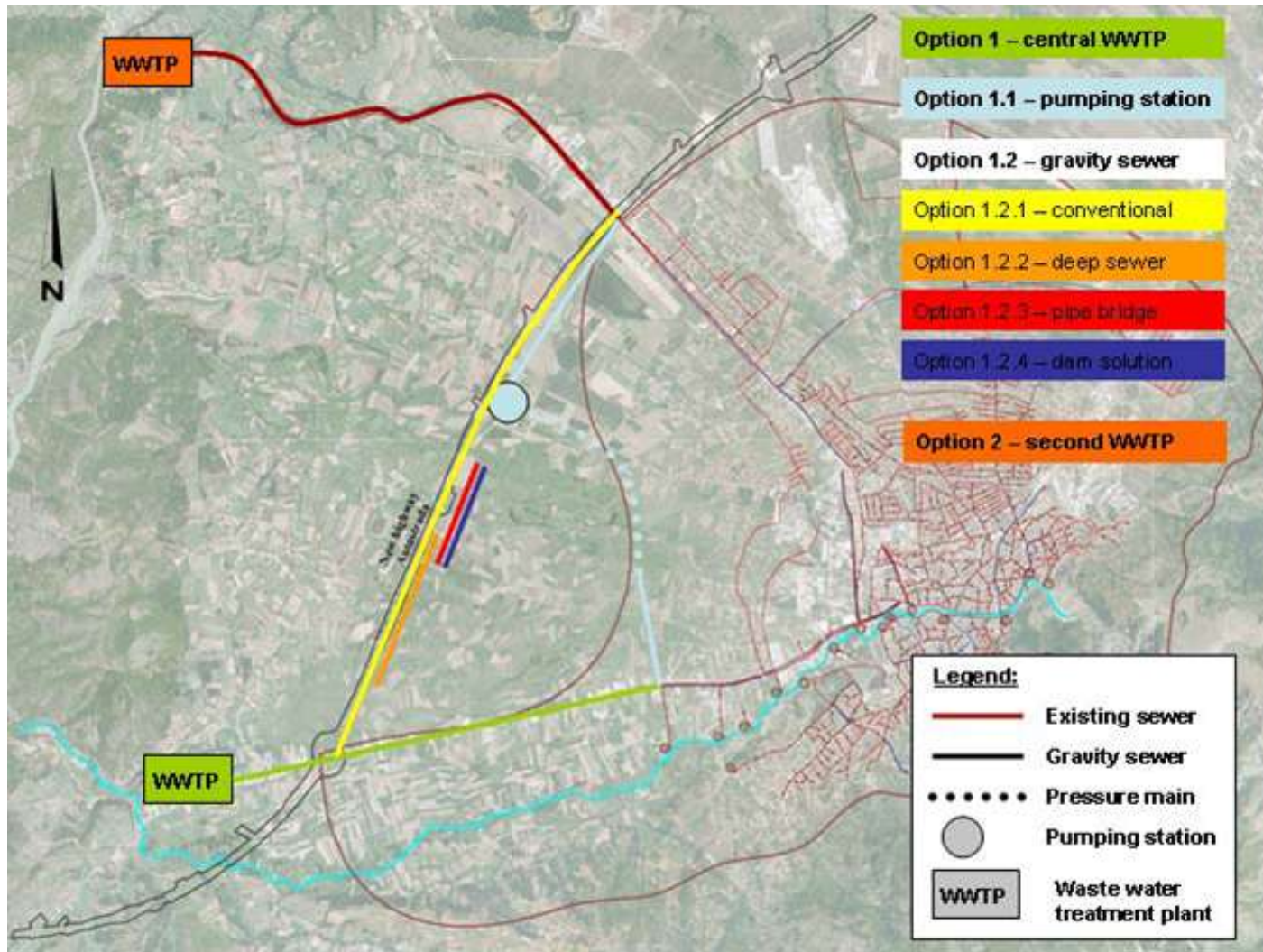
Kjo do të kontribuojë për të rritur standartin e jetesës dhe për të mbrojtur mjedisin, poashtu drejtëpërsëdrejti do të ndikoj në ruajtjen e burimeve nëntokësore dhe sipërfaqësore të ujërave si dhe në shëndetin e popullatës.

Gjithashtu, Kompania Rajonale e Ujësjellësit (KRU “HRJ”), do të mbështetet në tranzicionin të mëtejshëm në mënyrë që të jetë në gjendje për të mbuluar shpenzimet operative dhe të mirëmbajtjes për sistemet e kanalizimeve nga të ardhurat e saj.

OPSIONI E PROJEKTIT

Sipas Studimit të fizibilitetit të verzionit 10/2011, mbi bazën e të cilit është duke u implementuar projekti është përzgjedhur Opsioni I, i cili mund të realizohet përmes nënopsioneve të paraqitura në këtë figurë:

Faza I   Rehabilitimi i rrjetit të kanalizimit ekzistues

Ndërtimi i kolektorit kryesor në rrugë në anën e dhjathtë të rrjedhjes së Lumbardhit, L=4550m me diameter nga Ø 500mm deri ne Ø 1200mm nr i Pusetave 120
Ndërtimi i 7 interceptorëve-kapërderdhësive,

Interceptori-kapërderdhësi

Inspektimi me CCTV

Faza 1 e projektit ka përfunduar rreth 95% dhe jemi në proces të hartimit të dokumentacionit për praninë teknike të projektit.

Ndërtimi i kolektorit kryesor

Faza II Dizajnimi dhe Ndërtimi i Impiantit për Trajtimin e Ujërave të Zeza,

Impiantit për Trajtimin e Ujërave të Zeza

Kapaciteti i ITUZ per fazen I eshte 50.000 pe. Situacioni perfshin hapsiren rreth 12 ha ku brenda kesaj hapsire janë te vendosura te gjitha predispozitat per Fazen II qe te operoje me kapacitet prej 140.000 pe.

Trajtimi i ujrave te zeza perfshinë;

- Trajtimi Fizik (paratrajtimi)
- Trajtimi Biologjik
- Trajtimi i Llumit

Situacioni i gjerë

Objektet e paratrajtitimit

Objektet e Administrates

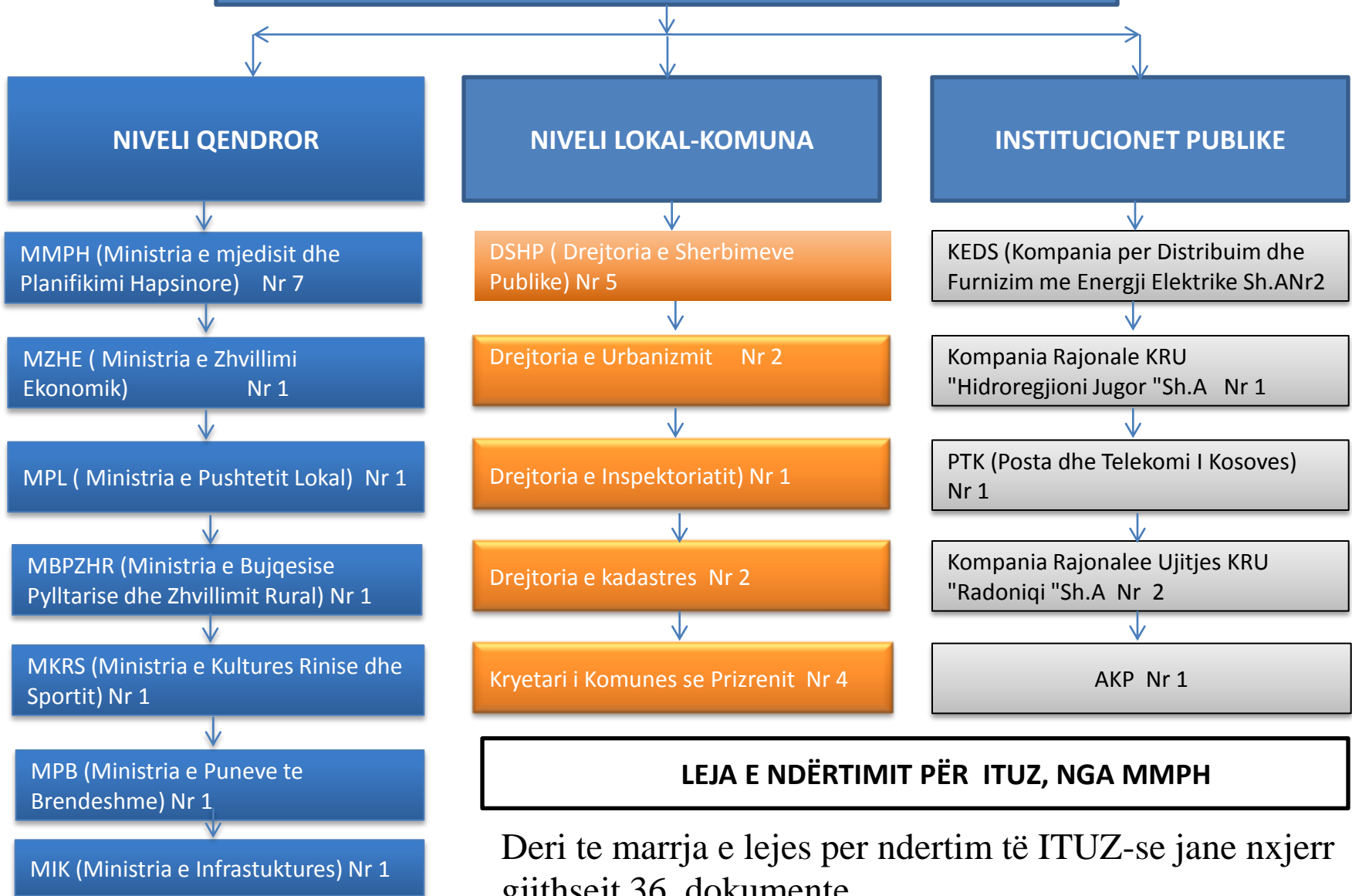

Shtretit per tharjen e llumit

Sfidat gjatë implementimit të projektit

- Mungesë e informacioneve detale mbi infrastrukturen nentokesore ne kanalizimi, ujesjelles, PTK, KEDS, etj. (mungese e kadastrit te kanalizimi dhe sistemit te furnizimit me uje) brenda zones se porjektit FAZ I,
- Mungesa e informacioneve tek institucionet qendrore dhe lokale gjate implementimin te projektit (Faza 1 dhe 2),
- Mungesa e koordinimit ne mes institucioneve qendrore dhe lokale.
- Shpronësimi i tokës brenda zones se ndertimit te ITUZ.
- Vakumet institucionale.
- Strategjia e llumit.

SEWERAGE DISPOSAL SOUTHWEST KOSOVO
PHASE 2 - DESIGN, SUPPLY AND INSTALLATION
PRIZREN WWTP

Deri te marrja e lejes per ndertim të ITUZ-se jane nxjerr gjithsejt 36 dokumente

Strategjia e Menaxhimit të Ilumit

- **Politika është të maksimalizohet përdorimi i llumit sa më shumë që të jetë e mundur**
- **Bujqësi**
  - Nevojitet ~200 ha/vit
  - Vetëm disa ferma të mëdha ku llumi mund të shpërndahet në mënyrë të mekanizuar
  - Koncentrimi natyral i metaleve të rënda në toke-dhe mund të parandaloj përdorimin e llumit,
- **Rehabilitimi i tokave / Pylltari (pyllëzimet)**
  - Mundësi të limituara dhe periodike

Pse të trajtohet llumi?

- **Të përmirësohet kualitetit I llumit që të lehtësohet përdorimi dhe hedhja e sigurt**
- **Stabilizohet që të reduktohet:**
  - Aroma
  - Masa
  - Përmbajtja patogjene
- **Të reduktohet vëllimi I llumit dhe kostot e transportit**
- **Prodhimi I energjisë**
- **Kërkesat ligjore**

Opsionet e përdorimit të llumit – duke u bazuar në tokë

Opsionet

- Bujqësi
- Rehabilitim i tokës
- Pylltari
- Parqe & kopshtari

Përparësitë

- Materie ushqyese
- Masa organike
- Kosto të ulta
- Teknologji e thjeshtë
- Politika

Disavantazhet

- Vullnetare
- Mundesite
- Kërkesa të ndryshme
- Kualiteti
- Shumë aksionarë
- Konkurrenca

Opsionet e përdorimit të llumit – shkatërrimi termik/përfitimi I energjisë

Opsionet

- Djegie
  - Karburant shtesë për rrymë dhe procesim
  - Procese të reja në përdorim
- Perfitim i gasit, etj.

Avantazhet

- Energji e gjelbërt
- Kostot e transportit (djegie)
- Proces kontinual
- Nuk ka largim hiri (komponent çimentoje)

Disavantazhet

- Perceptimi publik
- Planifikimi i kontrollit
- Kostot e larta
- Emetimet
- Largimi i hirit (djegie)
- Kostot e transportit

Opsionet e hedhjes së llumit - deponitë

Opsionet

- Deponi sanitare
  - Hedhje e përbashkët
  - Deponi vetëm për një lloj të mbeturinave

Avantazhet

- Kosto e ulët
- Teknologji e thjeshtë
- Mbushet dhe harrohet
- Mundësi për përfitim të zgjeruar metani

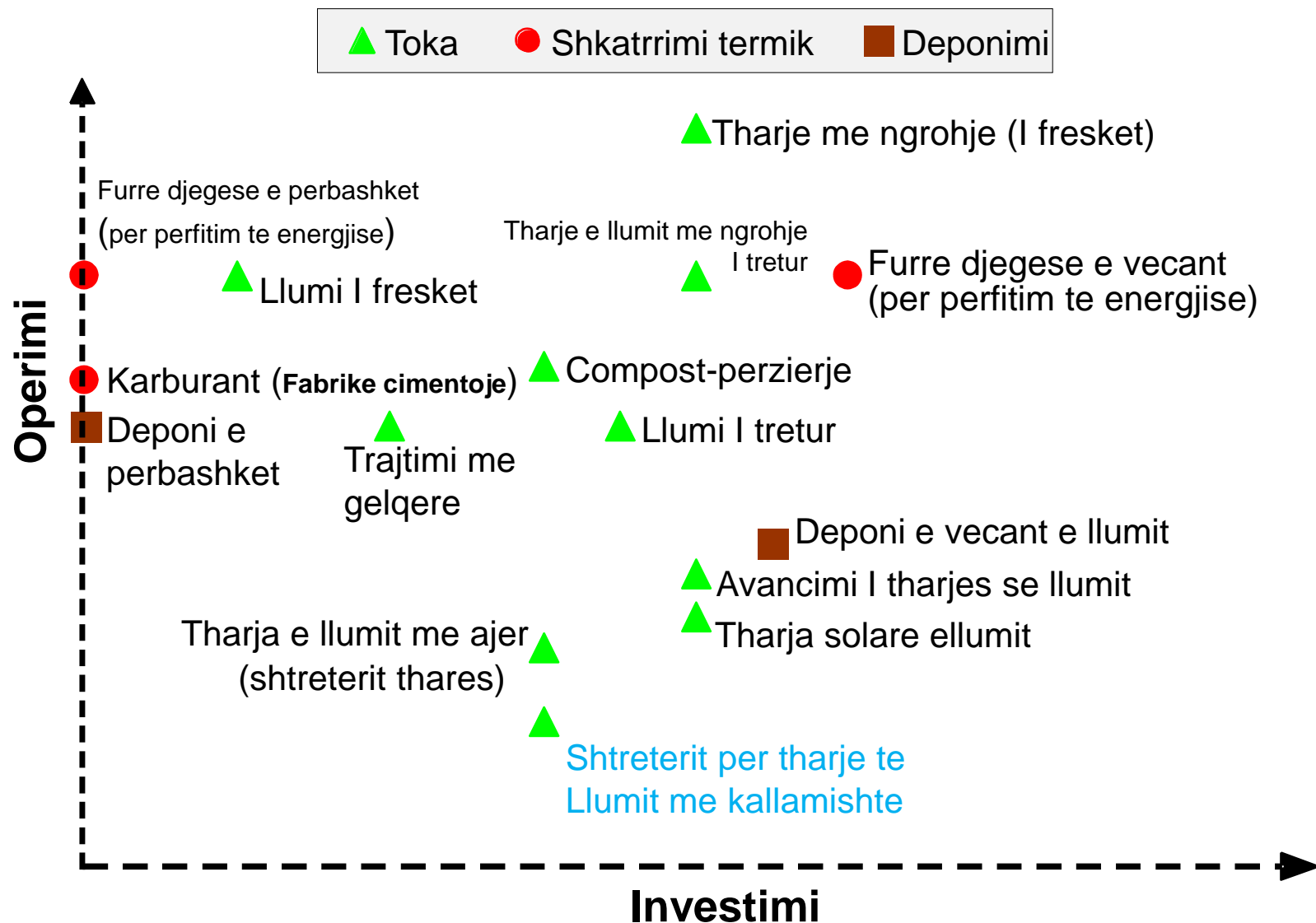
Disavantazhet

- Emetimet e gazit
- Rrjedhjet
- Ligjet
- Ndotje e burimeve
- Kundër politikave

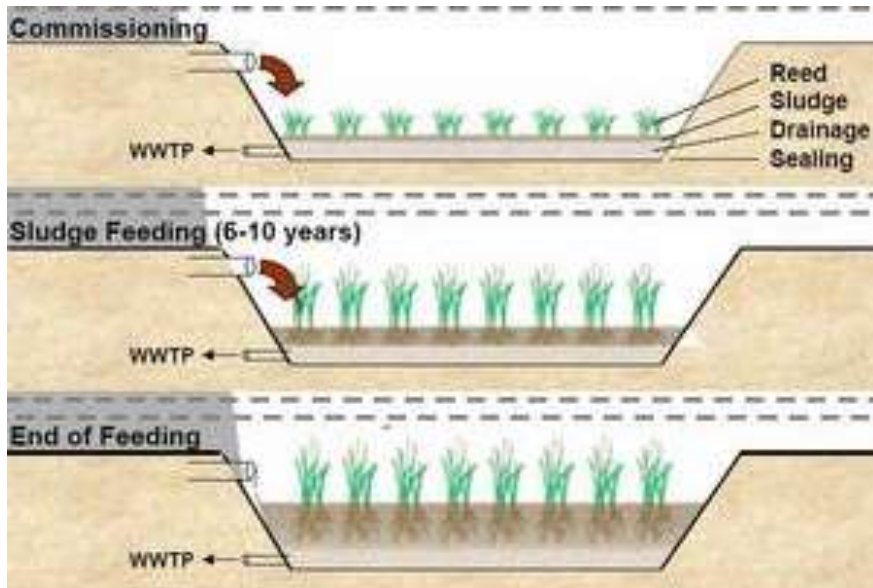

Kostot që ndërlidhen me opsionet e menaxhimit të llumit

Shtretërit per tharje te llumit-24 shtreter

Shtreterit me Kallamishte

Falemnderit për vëmendje!